

Qualitas est eorum que multipliciter dicuntur.
Prima species qualitatis est habitus et dispositio, secunda naturalis potentia et impotentia tertia passio et passibilis qualitas, quarta forma et circa aliquid constans figura.
Fortasse alii apparebunt qualitatis modi sed qui maxime dicuntur hi sunt.
Qualia sunt que denominatiue dicuntur ab his.
Non sunt nomina imposta valitudinis sed que dicuntur quales.
Habens virtutem dicitur studiosus sed non denominatiue a virtute.
Scientia est de numero permanens, et difficile mobile.
Si quis mediocriter sciuit scientiam, nisi gradus fiat permutatio ab egritudine: vel aliquo huius modi non recedit. **Boetius** dicit.
Quod scientia festinata non crescit, mediocriter autem sumpta, augmentatur et crescit.
Qualitati inest contrarietas sed non omni.
Qualitas suscipit magis et minus, verum est in concreto sed tamen non omnis, sed plures.
Oppositio est quadruplex, scilicet priuatiua, contraria, contradictoria et relativa.
Contrariozorum immediatozorum necesse est vnum inesse susceptibile: non autem mediatozorum.
Priuari, et habitum habere non est habere et priuatio.
Subiectum potest mutari ab vno contrariozorum ad reliquum, et e conuerso nisi subiectum detur minet subalterum eorum.
A priuatioue ad habitum impossibilis est regressio.
Si vnum contrariozorum fuerit in natura, non est necesse reliquum in natura esse, vt omnino ex istentibus sanis, non est egritudo.
Sanitas et egritudo contrariantur et contraria sunt immediata.
Species simul sunt sub genere.
Sicut dicit boetius: species cocue sunt sub genere.
Bonum et malum non sunt in genere sed ipsa sunt genera aliozorum.
Prius dicitur quadrupliciter primo modo dicitur prius secundum tempus, secundo modo secundum consequentiam, scilicet quod est illud a quo non peruenit subsistendi consequentia, tertio modo dicitur prius secundum ordinem, quarto modo secundum honorem, quinto modo aditus est, scilicet secundum naturam vnde versus. **Tempore** quod sequitur prius ordine dicitur honore. **Ansando** quozum **Qui**

tus modus est alienus.

Simul dicuntur aliqua esse tripliciter, aut secundum tempus, aut secundum naturam inter que conuertitur consequentia, aut simul natura que ex eodem genere vel diuerso a se inuice diuiduntur sed simulatis, possunt accipi tot modi quot prioris.

Notus autem sex sunt species, scilicet generatio corruptio argumentatio diminutio alteratio et locum mutatio.

Quies est simpliciter contrarium motui.

Alteratio est mutatio secundum qualitatem.

Habere dicitur octo modis, aut habere habitum vel affectum de prima specie qualitatis, aut habere magnitudinem, aut vestimentum circa corpus, aut in manu annulorum, aut membrum scilicet manum vel pedem, aut aliquid in vase vt in modio triticum vel in lagenam vinum, aut possessionem, aut vrozem vel virum, forte alii apparent modi habere, sed qui pene conueniunt dicti omnes enumerati sunt.

Gilberti porretani ex libro

sex principiorum.

Prima est compositioni contingens: suscipi et inuariabilis essentia consistens: forma a natura compositionis sciungitur.

Omne compositum adueniens composito facit maius compositum.

Ratio eadem veri falsique susceptiua est: et albedo claritatis et obscuritatis.

Substantiale est quod confert esse: ex quadam compositione compositio, vt in pluribus et impossibile est deesse rei.

Triplex est substantiale, materiale, formale, et compositum.

Figura incisionis est a natura, sentire vero ab actu.

Natura occulte operatur in vniuersalibus.

Omnis comunitas naturalis a singularitate procedit.

Creator creatorum, numero naturam stabilivit.

Actio est secundum quod in id quod subicitur, agere dicitur.

Actio corporis mouet id in quo est, sed actio anime non mouet animam.

Anima dum agit immobilis perseverat.

Locus est corpus: anima vero non.

Impossibile est non corpus corpore moueri.

Illud quod mouet de loco ad locum est corpus.

Speculo quiescente imago que in eo est mouet ad motū illius cuius est imago. impossibile est soluere quā corpus vere in corpore moueatur. si dicatur quod imago nō est in speculo error incredibilis vulgo putabitur.

Omnis actio in motu est: omnīq; motus in actione firmabitur.

Naturalis proprietates actionis est passionē ex se in id quod subicitur inferre.

Agē et pati recipiūt differentias et magis et min⁹.

Passio est effectus illatioq; actionis.

Passio dicitur tripliciter vno modo significat passionem. vt ira tristitia etc. Alio modo naturam nature vt febrius. Tertio modo pro illo ex actione immediate.

Quando est id: quod ex tēporis adiacentia derelinquuntur id est quando est dispositio derelicta in re tēporali. ex adiacentia tēporis ad re tēporales vt est fuisse vel futurū esse.

Anima coniuncta corpori: complexionēs corporis immitatur.

Qui frigide et sicce sunt cōplexionis. i. melancolici: in autumno dementiores sunt seipis. Sanguinei vero in vere quia sunt complexionis humide et calide. Colerici autē i estate propter cōplexionē calidā et siccā. flegmatici vero i hieme: quia sunt frigide et humide complexionis.

Obi est circūscriptio corporis a loci circūscriptioe. pcedens. i. vbi est dispositio derelicta in re locata: ex adiacentia loci ad rem locatam. sū q; aliquid dicitur esse in loco.

In loco est quicquid a loco circūscribitur.

Anima nullū locum occupat.

Duo corpora non possunt esse simul in eodem loco. et eodem modo: nec vnum corpus in diuersis locis.

Eadem vox peruenit ad aures diuersorum: s; non eadem numero. sed eadē secundū similitudinem et spectem.

Nec corpus est sine loco: nec loc⁹ sine corpore

Dositio siue situs est dispositio derelicta in re ex ordine partū suarū respectu loci. sū q; dicitur aliquis sedere vel iacere.

Dositioni nihil est contrarium.

Contraria habent fieri circa idem.

Dositio non suscipit magis et minus.

Propriū ē positioni maxime assistē substantiē.

Habitus est corporis: et eorum que circa cor-

pus sunt adiacentia. i. habitus est dispositio derelicta in re habente: ex adiacentia rei habite ad ad habens.

Habitus est duplex quidam est circa totū corpus: alius circa partem corporis.

Habitus suscipit magis et minus.

Habitui nihil est contrarium.

Propriū habitus est esse in pluribus.

Susceptio magis et minus non est secundum intentionem aut remissionem subiecti. neq; sū quantitatē receptam in subiecto sed susceptio magis et minus est secundū ppositionem vel distantia respectu illius ad quod ē facta prima nominis impositio.

Substantia non suscipit magis et minus. quia est in terminis quos nō cōtingit transgredi

Quantitas ideo non suscipit magis et minus quia substantia nō suscipit vel quia est in termino sicut superlatiuum.

Impositio superlatiuū facta ē in termino: vltra quem transgredi impossibile est.

Possibili positio i esse: nullū sequit ipossibile.

Si omnes puncti cōponantur: nullam faciunt magnitudinem.

Generatio simplex est substantiē: sed generatio sū qd ē accidētis et similiter ē de corruptōe

Propositiones vniuersales lib. diuisionum boetij.

Quam magnos fructus affert scientia diuidendi studiosis hominibus.

Scientia diuidendi reddit dociles auditores.

Subtilitas indecise orationis et sententię nō pfecte ingerit anxiētā mentib⁹ audientium.

Super vacua locacitas harū rerū nō debet habere. i. occupare mentes rudium et isolentū.

Nullus liuor inuidie debet obfuscare et obliquis moribus detractiois illud quod arduū est in natura et digestū est ad legendū vtilitatem

Diuisio p se ē triplex. aut ē generis in species: aut totius in partes aut vocis i significatōes

Diuisionem generis ad minus oportet esse in in duas species non tamē in infinitas.

Diuisio per accidens est triplex aut subiecti in accidentia aut accidentis in subiecta aut accidentis in accidentia.

Genus naturaliter est prius suis speciebus in quas diuiditur.

Interempto genere inferuntur species. quia interempto toto inferuntur partes.